

The Holy See

Üzenete a vándorlók és a menekültek 89. világnapjára

II. János Pál pápa

2003.

Küzdelem a rasszizmus, az idegengyűlölet és a túlzott nacionalizmus minden fajtájának legyőzéséért

1. A mai világban a vándorlás egyre inkább kiszélesedő jelenséggé vált, amely származási-, átmenő- vagy fogadóországgént minden nemzetet érint. A vándorlás emberek millióit érinti, és szemlélteti azt a kihívást, amely a vándorló Egyházat az emberiség nagy családjának szolgálatába állítja, és amely a mindenkit felölelő felebaráti szeretetet az evangélium szellemében mozgatja. A vándorlók és menekültek idej világnapja legyen egy különleges alkalom az imádságra mindazoknak az ügyéért, akik a legkülönfélébb okokból hazájuktól és családjuktól távol élnek; legyen ez az imanap a komoly megfontolás napja, hogy mivel tartoznak a katolikusok ezeknek a testvéreiknek.

Egészen különlegesen vonatkozik ez a legsebezhetőbb idegenekre: az okmányok nélkül vándorlókra, a hontalanokra, a menedéket keresőkre, a világ sok részén zajló véres konfliktusok üldözötteire és a bűnös emberkereskedelem – mindenekelőtt női és gyermek – áldozataira. A közelmúltban tanúi voltunk az etnikai és nacionalista okok alapján történt tragikus áttelepítéseknek, amelyek az érintett csoportok életébe leírhatatlan szenvedést hoztak. Ennek a helyzetnek az okai azok a bűnös szándékok és cselekedetek, amelyek ellentétesek az evangéliummal, és amelyek a keresztényeket az egész világon arra ösztönzik, hogy a rosszat a jó által győzzék le.

2. A katolikus közösséghez való tartozás számára nem a nemzetiség vagy a társadalmi illetve etnikai származás a döntő, hanem mindenekelőtt a Jézus Krisztusban való hit és a Szentháromság nevében való keresztség. Isten népének „világpolgár” jellege napjainkban gyakorlatilag minden részegyházban látható, mivel a vándorlás által maguk a kicsi és egykor elszigetelt közösségek pluralista és interkulturális valósággá alakultak át. Azok a helyek, ahol korábban csak ritkán lehetett idegent látni, most a világ legkülönbözőbb részeiről származó emberek hazája. Példának okáért, a vasárnapi szentmisén egyre többször hirdetik az evangéliumot korábban soha nem hallott nyelveken, ami a régi zsoltár felhívásának új kifejezőerőt kölcsönöz: *„Dicsérjétek az Urat minden népek, dicsérjétek őt minden nemzetek”* (Zsolt 116,1).

Ezeknek a közösségeknek új lehetőségük, hogy az egyetemesség (katolicitás) tapasztalatát megélik. Az egyetemesség az Egyháznak az ismertetőjegye, ami kifejezésre juttatja a nyitottságot minden nép felé, amit a Lélek minden népben véghezvisz.

Az Egyháznak meggyőződése, hogy egy helyi közösség tagjainak etnikai vagy más tulajdonság alapján történő bezárkózása minden érdekelt számára elszegényedést jelentene és ellentmondana a megkereszteltek azon alapvető jogának, hogy Istent imádják és részt vegyenek a közösség életében. Továbbá, azok a bevándorlók, akik egy bizonyos plébániaközösségben magukat nemkívánatosnak érzik, mert nem tudják a helyi nyelvet és nem követik a helyi szokásokat, könnyen „elveszett bárányokká” válnak. Ezeknek a „kicsiknek” a lappangó diszkrimináció által okozott elkallódása nem csak a pásztorok, hanem a hívek számára is komoly gond kell, hogy legyen.

3. Ez visszavezet minket ahhoz a témához, amelyet gyakran választok a vándorlók és utazók világnapi üzenetemhez, tudniillik ahhoz a keresztény kötelességhez, hogy minden rászoruló befogadjunk, aki az ajtónkon kopog. Ez a nyitottság olyan erős, élő keresztény közösségeket épít, amelyeket a Lélek olyan ajándékokkal gazdagít, amelyeket más kultúrák új tanítványai ajándékoznak nekik. Alapvetően az evangéliumi szeretet fejeződik ki abban a szolidaritásban, amely a világ minden részén a vándorlók és utazók számára a sokféle segélyprogramot is élte. Ahhoz, hogy a vándorlókért és az üldözöttekért végzett szolgálat egyházi örökségének konkrét jelentőségét megértsük, az olyan személyiségek vívmányaira és hagyatékára kell emlékeznünk, mint Szent Saverio Cabrini Francesca vagy Jean Baptist Scalabrini püspök, vagy a katolikus Karitás segélyszervezetnek és a Vándorlás Nemzetközi Katolikus Tanácsának napjainkban kifejtett széleskörű tevékenységére.

Nem mindig könnyű szolidárisan cselekedni. Ez gyakorlatot kíván és azt, hogy felhagyjunk az elzárkózó magatartással. Az elzárkózás sok mai társadalomban agyafúrtabb és áthatóbb lett. Az Egyház minden szinten él a nevelés és a képzés széleskörű lehetőségeivel, hogy megelőzze az ilyen jelenségeket. Ezért szólítom fel a szülőket és a tanítókat, hogy a katolikus szociális tanításra támaszkodva álljanak ki a rasszizmussal és az idegengyűlölettel szemben.

4. Egyre mélyebben Krisztusba gyökerezve kell a keresztényeknek minden irányzatot legyőzniük, ami magukba zárna őket, és meg kell tanulniuk, hogy más kultúrák embereit is Isten teremtményeinek tekintsék. Egyedül az evangéliumban gyökerező igazi szeretet elég erős ahhoz, hogy segítse a közösségeket, hogy valódi tiszteletté alakuljon át a másik ember sajátosságai iránti puszta tolerancia. Csak Krisztus megváltó kegyelme tud minket győztessé tenni azokban a mindennapi kihívásokban, hogy az önzés helyébe az önzetlenséget, a félelem helyébe a nyitottságot, az elutasítás helyébe a szolidaritást tegyünk.

Miközben felszólítom a katolikusokat, hogy a szolidaritás szellemében forduljanak a közöttük élő idegenek felé, hangsúlyozom a bevándorlóknak azt a kötelességét, hogy az őket befogadó országok értékeit védjék, és ügyeljenek az őket örömmel fogadó emberek törvényeire, kultúrájára és hagyományaira. Csak így érvényesülhet a szociális egyensúly.

A bevándorlók kulturális különbözőségének elismeréséhez vezető út valójában nagyon fáradságos, egyes esetekben igazi keresztút. Ennek azonban nem szabad bennünket visszatartania attól, hogy teljesítsük Isten akaratát, aki Egyháza által – mely az egész emberi nem egységének szentsége – minden népet Krisztusban önmagával egyesíteni akar (vö.: Lumen Gentium 1.).

Ez az út olykor prófétai szót kíván, amely figyelmeztet a rosszra és védelmezi a jót. Ha feszültség

keletkezik, akkor az Egyház és az Egyház tanításának hitelessége a személy alapvető tiszteletéről a pásztorok és a hívek erkölcsi bátorságától függ, hogy „mindig a szeretetre fogadjanak” (vö.: Novo millennio ineunte 49.).

5. Aligha kell hangsúlyozni, hogy a kulturálisan vegyes közösségek egyedülálló lehetőséget nyújtanak arra, hogy elmélyítsék a más egyházakkal és egyházi közösségekkel való egység ajándékát. Közülük több is a saját közösségen belül és a katolikus egyházzal együtt hathatósan fáradozik egy olyan társadalom felépítéséért, amelyben a vándorlók kultúrája és különleges adományai őszinte megbecsülésnek örvendenek, és amelyben a rasszizmustól, az idegengyűlölettől és a túlzott nacionalizmustól való megbélyegzés ellen profétai módon lépnek fel.

Mária, Isten anyja, aki abban az órában, amikor világra hozta fiát maga is visszautasított volt, segítsen az Egyháznak, hogy egység jele és eszköze legyen a kultúrák és nemzetek egyetlen családjában. Az ő közbenjárása tegye lehetővé számunkra, hogy Krisztus megtestesüléséről és folytonos jelenlétéről tegyünk bizonyosságot életünkben, aki a megváltás művét hátrányos megkülönböztetés, elutasítás és kirekesztés nélkül általunk folytatja a történelemben és a világban. Isten bőséges áldása legyen mindazokkal, akik szívesen fogadják be az idegeneket Krisztus nevében.

Vatikán, 2002. október 24.

II. János Pál pápa